

Vilkår for endring og nyskaping hos småskalaforedlarar av frukt og bær

Av Eivind Brendehaug
Bygdeforskningsdagane 5. nov 2013
Trondheim

WESTERN NORWAY RESEARCH INSTITUTE
VESTLANDSFORSKING
www.vestforsk.no

Metode og problemstilling

- Basert på data frå evaluering av programmet «Frukt og bær rundt neste sving» på Vestlandet
  - Mål om å utvikle salbare opplevingar marknadsført i reiselivet
  - Bedriftene fikk økonomisk støtte og deltaking i regionale nettverk
  - Regionale nettverk gjennomførte tiltak for produkt- og marknadsutvikling
- Problemstillinger:
  - Kva for endring skjedde i bedriftene?
  - Kva stimulerte til endring?
  - Implikasjonar
- Nettbasert survey der alle 38 aktive deltakarar i nettverket har svart (Brendehaug, 2012)

Kva for endring?

Type endring	N	% av bedrifter
Nye måtar å få idear og kunnskap for å utvikle bedrifta	12	31
Nye eller vidareutvikla mat/drikkeprodukt	11	28
Endring i måtar (metode) å profilere produkta på	10	26
Nye eller vidareutvikla omvising/vandringsprodukt	9	23
Endring i måten å selje produkta på til kundane	8	21
Andre endringar	7	18
Ny(e) eller vidareutvikla produksjonsprosess(ar)	6	15
Nytt eller vidareutvikla teknisk utstyr	1	3
Totalt tal responsar	64	

Både utvikle produkt/teneste og profilering/sal

Frukt- og siderrute i bygda

- Fleire funksjonar:
  - Produktdifferensiering, breitt tilbod
  - Profilering
  - Praktisk salssamarbeid (opningstid)
- Difor fungerer samarbeid mellom hotell og gardsbruka:
  - At dei (matprodusentane) er flinke og at dei utviklar seg. Vi har bedrifter som kjem att på kurs- og konferanse, då er det viktig at dei har nye produkt og opplevingar.

FRUKT- OG SIDERRUTA
Lekve-Syse-Hakastad

HEIM

AKTIVITETAR ▾

BILETE

GARDANE ▾

Meir synleg i marknaden

- Matbedriftene har etablert samarbeid med destinasjonsselskap for profilering på nettside.

Hardanger | Bransje Fotoservice Cruiseweb Eidfjord Odda Ulvik

HØGDEPUNKT I HARDANGER | OVERNATTING | AKTIVITETAR | ATTRAKSJONAR | ARRAN

Hardanger > Produkt > Frukt- og siderruta i Ulvik

Frukt- og siderruta i Ulvik

KONTAKT

Adresse:
5730 Ulvik

📞 +47 56 52 62 80
📧 ulvikturist@ulvik.org
🏠 www.siderruta.no

OM REGIONEN | OVERNATTING | AKTIVITETAR | ATTRAKSJONAR | KVA SKJER?

Sognefjord > ATTRAKSJONAR > Frukt og bær i Sogn

ATTRAKSJONAR

Breiar
Stavkyrkjer
Nasjonale turistvegar
Museum og besøkssenter
Vakre fossar
Nasjonalparkar
Fjordar
Andre attraksjonar
Galleri og kunstutstillingar
Frukt og bær i Sogn
Frukthistorisk kart for Sogn

UTFORSK REGIONEN

Frukt og bær i Sogn | Liste | Kart

Frukt og bær i Sogn

Frukthistorisk kart for Sogn
Fruktblomstringa i Sogn var verdskjendt blant nasjonale og Adolph Tidemand og Hans Gude, Hans Dahl, Johannes Flint Fearnley.

Hotelldirektør:

”Vi er avhengige av lokalmatprodusentane (for å gi turistane nye opplevingar) og dei er avhengige av oss (for overnatting)”.

Kva stimulerar til endring?

- Kor viktig er ulike forhold for å skape desse endringane? (5 er sær viktig og 1 er lite viktig)

Faktorer som stimulerer til endring	Snitt
Mi eiga interesse for å skape noko nytt	3,9
Fagleg samarbeid/nettverk i nærområdet	3,5
Direkte kontakt med kunde	3,4
Samarbeid med reiselivsnæringa	3,4
Økonomisk støtte	3,0
Kurs/møte	2,9
Studieturer	2,6

Skaparevne vert stimulert i dynamikken mellom den individuelle drivkrafta, lokale sosiale-og faglige nettverk, kundekontakt og reiselivet

Identitet, motivasjon, sjølvkjensle .....

- Læring, ny kunnskap og endring gir ikkje berre materielle resultat:
  - "Møte med likesinna er veldig viktig. Identitet i forhold til landbruk og buplass. Større sjølvkjensle for at det er viktig at eg bur akkurat her eg gjer".
- Faglege og sosiale møteplassar gir også entreprenørane tru på eiga utvikling (Grande 2011).
- Kollegaevaluering, ein metodikk for trening i vertskapsrolla, erfaringsutveksling, tilbakemelding frå kollegaer

Oppsummert

- Type endring:
  - Både utvikle produkt/teneste og profilering/sal
  - Men, læring gir også identitet og mening
- Nyskapinga stimulert av:
  - Samspelet mellom eiga drivkraft, lokale sosiale- og faglige nettverk og kontakt med kunde/reiselivet
- Implikasjonar:
  - Faglege nettverk like viktig for å skape tru og motivasjon for eiga utvikling som utvikling av handfaste produkt og teneste
- Referansar:
  - Brendehaug, E., Flatabø, G., & Simonsen, M. (2012). Nyskaping marknadsført mot reiselivet. Evaluering av programmet Frukt og bær rundt neste sving. In Vestlandsforskning (Ed.), Rapport. Sogndal: Vestlandsforskning
  - Grande, J. (2011). Entrepreneurial efforts and change in rural firms: three case studies of farms engaged in on-farm diversification. The Handbook of Research on Entrepreneurship in Agriculture and Rural Development. G. A. Alsos, S. Carter, E. Ljunggren and F. Welter. Cheltenham, UK Northampton, MA, USA, Edward Elgar

Eivind Brendehaug

Mobil: 95 19 17 52

E-post: ebr@vestforsk.no

Vestlandsforskning

Postboks 163

6851 Sogndal

Tel: 57 67 61 50

Faks: 57 67 61 90

VESTLANDSFORSKING

www.vestforsk.no